

Bruxelles, 29 septembrie 2021
(OR. en)

12315/21

LIMITE

CT 123
ENFOPOL 335
COSI 175
JAI 1029
COTER 118
COPS 335
COASI 144
CORDROGUE 40
RELEX 805
CFSP/PESC 872

NOTĂ

Sursă:	Coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. ant.:	ST 11556/1/21 REV 1
Subiect:	Afganistan: planul de acțiune al UE pentru combaterea terorismului

La 31 august 2021, Consiliul UE (Justiție și Afaceri Interne) a declarat: „UE și statele sale membre vor face tot posibilul pentru a se asigura că situația din Afganistan nu conduce la noi amenințări la adresa securității pentru cetățenii UE.” Consiliul UE (Afaceri Externe) a declarat la 17 septembrie 2021: „să se împiedice ca Afganistanul să servească drept bază pentru găzduirea, finanțarea sau exportul terorismului către alte țări. Trebuie depuse toate eforturile astfel încât talibanii să înceteze toate legăturile directe și indirecte cu terorismul internațional;”

Prezentul plan de acțiune pentru combaterea terorismului identifică domeniile de acțiune în care UE și statele sale membre ar putea pregăti și mobiliza instrumentele existente în timp util pentru a anticipa și a aborda posibilele riscuri teroriste la adresa securității interne a UE care decurg din preluarea puterii de către talibani în Afganistan.

Planul de acțiune pentru combaterea terorismului a fost elaborat în coordonare cu serviciile Comisiei, SEAE, președinția și agențiile JAI relevante ale UE. Acesta stabilește 23 de recomandări de acțiuni, care sunt împărțite în patru domenii: I. verificări de securitate – prevenirea infiltrării; II. informații/previziuni strategice: prevenirea transformării Afganistanului într-o zonă sigură pentru grupările teroriste; III. monitorizarea și combaterea propagandei și a mobilizării; IV. combaterea criminalității organizate ca sursă de finanțare a terorismului.

Pentru toate aceste domenii va fi esențială o cooperare strânsă cu partenerii internaționali. Planul de acțiune pentru combaterea terorismului și punerea sa în aplicare vor fi evaluate după șase luni, în consultare cu Grupul de lucru pentru probleme de terorism și cu Grupul de lucru COTER și, ulterior, la intervale de șase luni. Comisia este încurajată să analizeze posibilitatea mobilizării instrumentelor financiare existente pentru a sprijini punerea în aplicare a prezentului plan de acțiune.

I. Verificări de securitate – prevenirea infiltrării teroriștilor în UE

Este important să se efectueze **în timp util verificări de securitate consolidate** la frontierele externe ale UE și în timpul procedurilor de acordare a azilului sau a vizelor și al altor proceduri relevante. Scopul este de a identifica în mod eficace persoanele care prezintă sau care ar putea prezenta un risc pentru securitatea internă a UE și de a evita infiltrarea teroriștilor în UE.

Schimbările de informații trebuie să se desfășoare în timp util și în mod coordonat, pentru a se evita orice deficiențe în ceea ce privește schimbul de informații legate de terorism sau referitoare la o persoană, desfășurat între autoritățile naționale competente relevante. Acest lucru este valabil în special în ceea ce privește schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii și alte autorități de securitate, pe de o parte, și autoritățile din domeniul azilului și migrației, pe de altă parte. Ar trebui să se țină seama de toate informațiile relevante privind persoanele.

Recomandări de acțiuni:

1. Autoritățile competente ale statelor membre trebuie să își optimizeze **verificările sistematice** ale datelor biografice și biometrice ale resortisanților afgani sau presupuși afgani sau ale altor resortisanți care provin din Afganistan sau care susțin că provin din Afganistan și care sosesc la frontierele externe ale UE¹. Aceste verificări trebuie efectuate utilizând toate bazele de date relevante (SIS, Eurodac – verificare și înregistrare, sistemele și bazele de date ale Europolului, sistemul ECRIS-TCN², VIS, bazele de date ale Interpolului³), **în conformitate cu cerințele juridice existente pentru astfel de căutări**. De asemenea, ar trebui consultat Prüm, pe baza informațiilor relevante din bazele de date ale poliției din statele membre. Ori de câte ori este relevant, ar trebui, de asemenea, să fie utilizate informațiile din registrul cu numele pasagerilor (*Passenger Name Record* □ PNR) și informațiile prelabile referitoare la pasageri (*Advance Passenger Information* □ API). De asemenea, este important să se asigure o cooperare adecvată cu NATO în ceea ce privește utilizarea, în special, a bazei de date BICES pentru informațiile de pe câmpul de luptă din Afganistan și din alte zone de război. Atunci când este posibil din punct de vedere legal și practic, verificările de securitate sus-menționate ar trebui efectuate înainte ca persoana în cauză să treacă frontiera externă a UE către un stat membru, și anume în țara de origine sau de tranzit. Acest lucru ar trebui să fie valabil și în ceea ce privește rutele legale către UE, în cazuri precum cele de reîntregire a familiei.

¹ Inclusiv cei care au fost evacuați în UE.

² Sistemul ECRIS-TCN se află în faza de achiziție publică și se preconizează că va fi pe deplin operațional înainte de sfârșitul anului 2022.

³ Mai concret: baza de date privind datele nominale; baza de date privind documentele de călătorie furate și pierdute (SLTD); baza de date privind luptătorii teroriști străini (LTS); sistemul automat de identificare a amprentelor digitale (AFIS); baza de date privind documentele de călătorie asociate unor notificări (TDAWN).

2. **Autoritățile competente ale statelor membre trebuie să își continue și să își intensifice și mai mult schimbul de informații în timp util**, precum și investițiile în resursele necesare pentru depistarea, urmărirea, monitorizarea și interceptarea potențialilor teroriști. Acest lucru se aplică tuturor persoanelor care sosesc în UE⁴ din regiunea afgană. Demersurile respective trebuie să se bazeze pe eforturile depuse în ceea ce privește luptătorii teroriști străini care călătoresc înspre și dinspre Siria și Irak. La cererea statelor membre, Europolul poate acorda asistență în cadrul acestui proces prin consultarea bazelor sale de date și prin furnizarea informațiilor suplimentare de care dispune. Acest lucru ar contribui, de asemenea, la abordarea amenințării reprezentate de luptătorii teroriști străini care călătoresc din Afganistan⁵.
3. Pentru a permite o abordare comună în ceea ce privește îmbunătățirea verificărilor de securitate, Grupul de lucru pentru probleme de terorism trebuie să elaboreze, în strânsă cooperare cu alte grupuri de lucru relevante ale Consiliului, un **protocol** de instituire a unei proceduri uniforme în vederea aprobării de către COSI. În cadrul acestui protocol, agențiile UE (Europol, Frontex) ar trebui să sprijine, în limitele mandatelor lor respective și la cererea statelor membre, autoritățile naționale competente, în special prin detașarea de experți relevanți și prin punerea la dispoziție a unor interpreți, mediatorii culturali, dispozitive și instrumente pentru a facilita accesul rapid și direct la bazele de date specifice ale agențiilor. Protocolul nu aduce atingere principiului conform căruia securitatea națională rămâne în responsabilitatea fiecărui stat membru.

⁴ Inclusiv cei care au fost evacuați în UE.

⁵ Echipa de monitorizare estimează în continuare că numărul luptătorilor teroriști străini se situează aproximativ între 8 000 și 10 000, aceștia provenind în principal din Asia Centrală, regiunea Caucazului de Nord din Federația Rusă, Pakistan și regiunea autonomă uigură Xinjiang din China, printre altele. Deși majoritatea sunt afiliați în primul rând talibanilor, mulți susțin, de asemenea, rețeaua Al-Qaida. Alții sunt aliați ai ISIL sau sunt simpatizanți ISIL.” Raportul ONU S/2021/486.

4. **Europolul, Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) și Agenția Europeană de Sprijin pentru Azil (EASO)** trebuie să înceapă pregătirea logistică pentru posibila mobilizare, la cererea statelor membre, de exemplu, în vederea verificării, a interogării⁶ și a prelevării de amprente digitale la frontierele externe ale UE. Acest lucru trebuie realizat în limitele mandatelor respective ale acestora, pentru a se asigura mobilizarea și punerea în aplicare rapidă, în special în cazul unui număr mare de sosiri de persoane ca urmare a situației din Afganistan. Ar putea fi elaborați indicatori comuni de risc pentru a fi utilizați în cadrul controalelor la frontieră. Ar putea fi luată în considerare o abordare-*hotspot* cu echipe multidisciplinare. Europolul, în colaborare cu celelalte agenții, după caz, ar putea începe formarea unor agenți invitați. Aceștia din urmă ar putea fi mobilizați rapid la frontiera externă pentru verificări de securitate în linia a doua, după caz. Ar putea fi deja identificați, precum și supuși procedurii de investigare de securitate, interpreți și mediatori culturali competenți în limbile relevante (paștună/dari). În plus, ar putea fi făcute pregătiri pentru a permite mobilizarea rapidă a unor astfel de servicii. Este necesară gestionarea recrutării⁷, în conformitate cu procedurile și cerințele mandatelor respective ale agențiilor.
5. Pentru a verifica mai eficace persoanele evacuate din Afganistan și pentru a depista persoanele care sosesc din Afganistan la frontierele externe ale UE și care ar putea reprezenta o amenințare la adresa securității interne a UE și având în vedere necesitatea îmbunătățirii verificărilor de securitate și a schimburilor de informații, este esențial să fie puse la dispoziția autorităților naționale competente și a Europolului **informații** actualizate **de pe câmpul de luptă**. Administrația SUA și statele membre ale UE, precum și Europolul și Eurojustul au stabilit contacte, canale și proceduri pentru schimbul de informații de pe câmpul de luptă, inclusiv din Afganistan. Este în continuare esențial să se elimine lacunele în materie de informare și să se asigure cea mai bună disponibilitate posibilă a tuturor informațiilor relevante de pe câmpul de luptă din Afganistan.

⁶ Interogarea și verificarea desfășurate de către Frontex sunt, de asemenea, relevante pentru a sprijini colectarea de informații de către autoritățile naționale, menită să sporească capacitățile de reacție, de exemplu în ceea ce privește luptătorii teroriști.

⁷ De exemplu, din rândul cetățenilor afgani calificați supuși procedurii de investigare de securitate care au fost evacuați în Europa și care au lucrat deja, din Afganistan, pentru UE sau pentru statele membre.

De asemenea, este esențial să se asigure adăugarea datelor relevante la Sistemul de informații Schengen (SIS) în conformitate cu procedurile aprobate de COSI⁸ ⁹. Seturile de date trebuie să fie de o calitate suficientă și să includă datele alfanumerice necesare¹⁰.

6. Verificările de securitate privind **cetățenii afgani evacuați de SUA** în Balcanii de Vest sunt în egală măsură relevante pentru securitatea UE. Ar trebui să se obțină clarificări din partea administrației SUA cu privire la procedura de investigare de securitate avută în vedere înainte de continuarea călătoriei către SUA pentru cetățenii afgani plasați de către SUA sub un regim de tranzit în UE și în Balcanii de Vest. Această cerință se aplică, de exemplu, procedurilor, termenelor și proceselor de monitorizare a cererilor de viză respinse pentru intrarea în SUA aplicabile și va permite, în schimb, o mai bună evaluare a potențialelor implicații în materie de securitate pentru statele membre ale UE. În cazul persoanelor care au fost plasate sub un regim de tranzit în Balcanii de Vest și cărora li s-a refuzat viza de intrare în SUA, administrația SUA ar trebui invitată să comunice autorităților statelor membre și/sau Europolului datele personale și biometrice ale persoanelor respective, precum și motivele respingerii unor astfel de cereri. Aceste informații vor oferi temeiul juridic pentru înregistrarea persoanelor respective în SIS, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile respective. În plus, asistența acordată de SUA este esențială pentru verificarea cetățenilor afgani care se află în bazele SUA din UE, dar au solicitat azil în statele membre ale UE.
7. Este necesară o evaluare a modului de tratare a cetățenilor afgani sau a altor resortisanți provenind din Afganistan care au ajuns în UE (de exemplu, prin zboruri de evacuare) și cu privire la care **există indicii sau dovezi că reprezintă o amenințare la adresa securității**. Ar trebui să se acorde atenția cuvenită situației din Afganistan. Ar trebui explorat schimbul de informații relevante, inclusiv informații de pe câmpul de luptă, atunci când este posibil, pentru a permite investigarea și posibila urmărire penală a persoanelor respective.

⁸ „Definirea unui proces de evaluare și, eventual, de introducere în Sistemul de Informații Schengen a informațiilor provenite din țări terțe privind luptătorii teroriști străini suspecți”, documentul 13037/20. Acest proces ar fi, de asemenea, aplicabil pentru gestionarea informațiilor provenite din țări terțe privind persoanele suspectate de terorism din Afganistan.

⁹ Regulamentele privind Europolul și SIS sunt în curs de negociere.

¹⁰ Odată ce noul SIS va deveni operațional (la începutul anului 2022), va fi posibil să se introducă semnalări care conțin numai date dactiloscopice.

Eurojustul ar trebui să sprijine statele membre în ceea ce privește astfel de urmăriri penale. EASO sprijină administrațiile competente în materie de azil în depistarea solicitanților cărora li se poate aplica una dintre clauzele de excludere, prin intermediul formării și al unor instrumente specifice fiecărei țări, inclusiv în ceea ce privește Afganistanul¹¹. Orientările EASO specifice pentru Afganistan furnizează, de asemenea, linii directoare privind aplicarea motivelor de excludere în ceea ce privește solicitanții din Afganistan (inclusiv, de exemplu, în ceea ce privește eventualii teroriști).

II. Informații/previziuni strategice: prevenirea transformării Afganistanului într-o zonă sigură pentru grupările teroriste

Există riscul ca talibanii să își mențină legăturile strânse cu rețeaua Al-Qaida¹² și să permită acesteia (și altor grupări teroriste) să fie prezentă (prezente) în Afganistan și să își deruleze activitățile în această țară. Acest lucru ar trebui monitorizat îndeaproape și evaluat periodic. Chiar în cazul în care și-ar menține o prezență discretă pentru un timp și nu ar comite acțiuni externe care să poată fi atribuite în mod direct prezenței sale în Afganistan, rețeaua Al-Qaida tot ar beneficia de o zonă sigură și de timp pentru a își reorganiza cartierul general, precum și de posibilitatea de a-și ghida și inspira afiliații.

Ar trebui, de asemenea, monitorizate activitățile ISIS Khorasan (IS-K) care continuă să se desfășoare în Afganistan. Fără o prezență pe teren în Afganistan, obținerea de informații solide și fiabile cu privire la activitățile grupărilor teroriste și ale afiliaților acestora va reprezenta o provocare majoră. Este esențială desfășurarea de schimburi de informații strategice și de consultări periodice cu principalii parteneri.

¹¹ Rapoartele EASO de informare privind țara de origine oferă informații generale și informații specifice privind persoanele implicate în conflict.

¹² Potrivit ONU (Raportul către Consiliul de Securitate al ONU al echipei de monitorizare a sancțiunilor din 1 iunie 2021, documentul S/2021/486), de la semnarea acordului în februarie 2020, talibanii și-au menținut legăturile strânse cu rețeaua Al-Qaida și au continuat să permită prezența acesteia în Afganistan.

Recomandări de acțiuni:

8. Statele membre trebuie să împărtășească, în mod voluntar și totodată în mod susținut, prin intermediul INTCEN UE, **informații strategice privind amenințarea teroristă** care rezultă din evoluțiile din Afganistan. INTCEN ar trebui să asigure o intensificare a raportării pentru a evalua prezența și activitățile grupărilor teroriste în Afganistan. Această raportare ar trebui să acopere inclusiv finanțarea grupărilor teroriste respective și prezența luptătorilor teroriști străini. Europolul ar trebui încurajat să sprijine autoritățile naționale ale statelor membre în eforturile lor de monitorizare a deplasărilor teroriștilor între UE și Afganistan, inclusiv prin intermediul Unității UE de semnalare a conținutului online. Trebuie asigurate proceduri și mecanisme de reunire a tuturor actorilor relevanți pentru a asigura un răspuns al UE în timp real, cuprinzător și coordonat. Schimbul de informații strategice cu privire la problema zonelor sigure pentru grupările teroriste din Afganistan și a riscurilor asociate ar trebui consolidat în continuare cu partenerii de încredere din țări terțe, în conformitate cu acquis-ul UE privind drepturile fundamentale, inclusiv în ceea ce privește dreptul la viață privată.
9. Europolul ar trebui să beneficieze de sprijin, astfel încât să poată asigura **Unității UE de semnalare a conținutului online** efectivele necesare de personal vorbitor al limbilor paștună/dari/urdu/farsi, care a fost supus procedurii de investigare de securitate. Această gamă de limbi aparține unui set de competențe specializate care în prezent nu este disponibil în cadrul Europolului. Scopul ar fi acela de a monitoriza rețelele sociale și alte surse, inclusiv informațiile privind posibilele apeluri la deplasări în scopuri teroriste către și dinspre Afganistan. Pentru a facilita recrutarea unor astfel de seturi de competențe pentru agențiile JAI ale UE, ar putea fi avută în vedere crearea unei **rezerve la nivelul UE de specialiști în domeniul limbilor străine care au fost supuși procedurii de investigare de securitate** (inclusiv foști membri ai personalului delegației UE de la Kabul și ai personalului local similar care au fost evacuați).

10. UE trebuie să **consolideze dialogul, să promoveze schimbul de informații strategice și să asigure o interacțiune sporită** cu unele dintre țările învecinate cu Afganistanul, precum și cu țările din regiune, cu țările relevante care sunt părți în cadrul Consiliului de Cooperare al Golfului și, la nivel mondial, cu cele care au acces la informații privind Afganistanul. Este necesar să se utilizeze pe deplin „platforma politică regională de cooperare cu vecinii Afganistanului”, care urmează să fie instituită de SEAE, ca rezultat al reuniunii Gymnich din 3 septembrie 2021, care se preconizează că va include o componentă vizând combaterea terorismului. Tot aici este inclusă și lansarea unei inițiative Echipa Europa având drept obiectiv combaterea strămutării forțate în regiune. În plus, trebuie aplicate instrumentele existente. Acestea ar trebui să includă dialogurile UE privind combaterea terorismului cu țările din regiune, care ar trebui susținute printr-o mobilizare sporită a instrumentelor UE de consolidare a capacităților de combatere a terorismului și a rețelei UE de experți în combaterea terorismului din cadrul delegațiilor UE selectate. Ar trebui analizată posibilitatea detașării la delegațiile UE din regiune a unor experți suplimentari ai UE în combaterea terorismului, cu condiția ca mijloacele bugetare să permită acest lucru¹³. Acordarea de asistență pentru țările învecinate care primesc refugiați din Afganistan ar contribui, de asemenea, la prevenirea radicalizării în rândul refugiaților din tabere. Astfel de asistență ar putea consta, de exemplu, în educație, precum și în asigurarea mijloacelor de subzistență și a unor condiții umanitare și de securitate adecvate.

¹³ În regiune există, în prezent, poziții de experți ai UE în materie de combatere a terorismului în Pakistan și în Kârgâzstan pentru Asia Centrală.

11. Sistemul ONU și alte **canale multilaterale** ar putea constitui o sursă importantă de informații. UE și statele membre trebuie să sprijine în continuare raportarea de înaltă calitate a ONU privind prezența și acțiunile grupărilor teroriste în Afganistan. De asemenea, acestea ar trebui să furnizeze informații relevante Biroului ONU pentru Combaterea Terorismului, Direcției executive a Comitetului pentru combaterea terorismului și Comitetului Consiliului de Securitate al ONU în temeiul Rezoluțiilor 1267 (1999), 1989 (2011) și 2253 (2015) privind ISIL (Da'esh), rețeaua Al-Qaida și persoanele, grupările, întreprinderile și entitățile asociate. UE ar trebui, de asemenea, să se angajeze politic și să încerce să obțină informații, precum și coordonare prin intermediul coaliției internaționale împotriva Da'esh și al Forumului mondial pentru combaterea terorismului. În plus, UE trebuie să colaboreze cu G7 pentru a promova schimbul de informații. În cadrul acestui schimb de informații a fost inițiată cartografierea echipamentelor de securitate rămase în Afganistan. Va fi analizată cooperarea suplimentară cu NATO, cu respectarea deplină a mandatului principal al NATO.
12. UE și statele sale membre trebuie să analizeze și să exploreze împreună cu partenerii internaționali modul în care pot fi adresate cu maximă eficacitate către talibani solicitări clare și nenegociabile de a **refuza grupărilor teroriste zone sigure pe teritoriul afgan**, precum și modul în care ar putea fi monitorizate eventualele angajamente. Fără a aduce atingere dezbaterii privind recunoașterea guvernului taliban și reluarea asistenței pentru dezvoltare, abordarea problemei zonelor sigure trebuie să facă parte din considerente.

III. Monitorizarea și combaterea propagandei și a mobilizării

Preluarea puterii de către talibani a oferit un impuls propagandei, mobilizând sprijin dincolo de simpatizanții afgani, pentru extremiștii teroriști și islamiști la nivel mondial, inclusiv din Europa. Evoluțiile din Afganistan evidențiază importanța combaterii răspândirii ideologiei islamiste extremiste la nivel internațional.

Recomandări de acțiuni

13. INTCEN UE și Unitatea UE de semnalare a conținutului online din cadrul Europolului trebuie **să monitorizeze** preluarea puterii de către talibani în Afganistan **și să furnizeze o analiză a** acesteia în ceea ce privește **scena propagandei teroriste și extremiste islamiste la nivel mondial**, inclusiv impactul asupra celor din Europa expuși riscului de radicalizare. Talibanii, ca și cartierul general și afiliații Al-Qaida, ar putea derula campanii de comunicare strategică pentru a dezvolta și a răspândi discursuri extremiste islamiste. Acestea trebuie monitorizate, inclusiv pe platformele de comunicare socială. Trebuie monitorizate și politica talibanilor față de femei și de fete și negarea de către aceștia a libertății de exprimare, religioase etc., care pot avea un impact negativ în Europa. Monitorizarea ar trebui să includă și potențialele încercări ale Da'esh de a se folosi de situația din Afganistan pentru a crește vizibilitatea și atractivitatea ISIS Khorasan, precum și de a intensifica posibilele discursuri extremiste violente de dreapta și de stânga ca reacție la evoluția situației după preluarea puterii de talibani.
14. Este necesar să se ia în calcul analiza impactului și alte analize, sprijinul pentru elaborarea de **contradiscursuri** și schimbul de bune practici, inclusiv prin intermediul Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN) și al Diviziei de comunicare strategică a UE din cadrul SEAE, în legătură cu **strategiile de comunicare**. De asemenea, este nevoie de un răspuns adecvat din partea companiilor din sectorul platformelor de comunicare socială și de cooperarea cu acestea. Scopul urmărit este de a asigura eliminarea conținutului online cu caracter terorist¹⁴ și a discursului de incitare la ură. Trebuie să se asigure un sprijin politic continuu statelor membre, pentru a le ajuta să își dezvolte capacitățile de comunicare strategică și să sensibilizeze opinia publică în legătură cu provocările în materie de comunicare. În plus, trebuie să se ia în considerare sprijinirea proiectelor Stratcom, precum și a proiectelor contradiscurs din regiune. RAN ar trebui să consemneze și să adapteze bunele practici existente în domeniul contradiscursurilor și, dacă este posibil, să creeze un set de instrumente pentru statele membre. Statele membre pot încuraja persoanele care provin dintr-un context afgan să participe la eforturile de contradiscurs. Statele membre ar trebui să colaboreze îndeaproape cu autoritățile lor locale pentru a sprijini persoanele vulnerabile la radicalizare, inclusiv pe cele de origine afgană.

¹⁴ Ar trebui intensificate pregătirile pentru aplicarea Regulamentului privind conținutul terorist online.

15. De zeci de ani, afganii sunt expuși răspândirii sprijinite pe plan extern a ideologiei islamiste extremiste. **Răspândirea și influența ideologiei extremiste islamiste**, atât în regiune, cât și la nivel mondial, necesită o evaluare aprofundată a modului de combatere a acestei probleme și a modului în care aceste eforturi pot fi integrate mai puternic în politica externă a UE. Dialogul continuu al UE cu Arabia Saudită referitor la reducerea prozelitismului extremist islamist poate contribui la acest efort. Dialoguri similare, inclusiv în paralel cu dialogurile periodice de combatere a terorismului, ar putea fi inițiate, în strânsă coordonare cu statele membre, cu țări în care există activități de promovare la nivel internațional a ideologiei islamiste extremiste. Această chestiune poate fi inclusă și în dialogul cu organizațiile regionale. Grupurile de lucru competente ale Consiliului ar trebui să evalueze recomandările pentru abordările UE din cele două studii recente publicate de serviciile Comisiei referitoare la răspândirea islamului fundamentalist/salafismului în Sahel și în Africa de Vest¹⁵. Trebuie acordată o importanță deosebită consolidării raportării de către EUDEL și experții în combaterea terorismului, integrării, după caz, în cadrul programelor de asistență pentru dezvoltare, precum și cooperării cu misiunile PSAC relevante din regiune. Acest lucru trebuie realizat în conformitate cu mandatele de bază ale misiunilor respective. De asemenea, trebuie acordată atenție și altor studii ale experților. În acest mod se va facilita luarea deciziilor în cunoștință de cauză.

IV. **Combaterea criminalității organizate ca sursă de finanțare a terorismului**

Se crede că talibanii controlează cea mai mare parte a producției de opiu și a cultivării macului în Afganistan. Se consideră că această afacere ar fi una dintre principalele lor surse de venit. De asemenea, se presupune că talibanii sunt implicați în producerea sau în traficul de droguri sintetice. Creșterea producției de opiu în Afganistan influențează în mod direct disponibilitatea heroinei pe piețele UE, unde heroina sosește în principal pe ruta Balcanilor.

¹⁵ S-a programat provizoriu pentru decembrie 2021 o discuție în cadrul COTER.

Cu toate acestea, mai recent, aceasta a fost adusă și pe ruta sudică, trecând prin Africa de Est și de Sud¹⁶. Extracția efedrinei¹⁷ și producția de metamfetamină în Afganistan s-au extins rapid în ultimii ani¹⁸. Există dovezi noi că acestea sunt folosite de grupările talibane pentru a-și finanța activitățile¹⁹.

Armamentul²⁰ confiscat de talibani după retragerea trupelor americane și aliate, de la forțele de securitate afgane, reprezintă o amenințare predominantă pe termen mediu și lung, deoarece acesta ar putea fi comercializat pentru a genera venituri sau ar putea fi utilizat pentru a sprijini rețelele de criminalitate organizată, precum și celulele teroriste care acționează în Afganistan și în afara acestuia, pentru a lansa atacuri împotriva țărilor occidentale. Ca și în Siria și Irak, teroriștii pot fie să distrugă antichități în scopuri de propagandă, fie să facă trafic cu ele în scopuri financiare. Introducerea ilegală de migranți/traficul de persoane este o potențială sursă de finanțare a terorismului și poate fi utilizată de grupările infracționale organizate pentru a facilita infiltrarea teroriștilor în UE. Ar trebui vizate toate veniturile posibile corelate cu activitățile de trafic pentru a împiedica creșterea finanțării grupărilor teroriste având legătură cu Afganistanul și cu talibanii.

Recomandări de acțiuni:

16. **Europolul** ar trebui să monitorizeze și să evalueze impactul potențial și evoluția riscurilor de criminalitate legate de situația din Afganistan în ceea ce privește securitatea UE și să elaboreze un tablou actualizat al informațiilor în materie penală.

¹⁶ Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie 2019, *EU Drugs Markets Report 2019*, accesibil la https://www.emcdda.europa.eu/publications/joint-publications/eu-drug-markets-report-2019_en

¹⁷ Afganistanul a fost supus atenției în legătură cu o nouă metodă de extracție a precursorului de metamfetamină, efedrina, din efedra cultivată în regiunile montane ale țării.

¹⁸ Chiar dacă se pare că impactul asupra piețelor UE a fost limitat până acum, este probabil ca talibanii să profite de această oportunitate de afaceri.

¹⁹ Dovezi noi despre rolul Afganistanului ca producător și furnizor de efedrină și de metamfetamină <https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13410/emcdda-methamphetamine-in-Afghanistan-report.pdf>

²⁰ Inclusiv ochelari de vedere pe timp de noapte.

17. Ca parte a raportării sale cu privire la amenințările teroriste legate de Afganistan, **INTCEN UE** trebuie să continue raportarea cu privire la criminalitatea organizată legată de terorism și la aspectele conexe. Trebuie să se aibă în vedere armamentul, echipamentele militare și specifice rămase în urmă, deoarece există riscul ca acestea să fie utilizate de grupările teroriste în atacuri, inclusiv în Europa.
18. **Traficul de droguri:** Europolul și Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT) – în conformitate cu mandatele lor respective – și în cooperare cu alte părți interesate, cum ar fi Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), alte agenții ale UE, cum ar fi Frontex, țări din regiune și alți parteneri internaționali, ar trebui să evalueze implicațiile evoluțiilor din Afganistan asupra producerii și a traficului de droguri. Ar trebui să se pună accentul mai ales pe impactul acestora asupra pieței drogurilor din UE. În acest sens, este necesar să se exploreze posibile scenarii pe termen scurt și mediu. Această evaluare ar putea identifica totodată modalități de consolidare a capacității de monitorizare, astfel încât să se sprijine și să se sporească gradul de pregătire și posibilele răspunsuri²¹ la schimbările și provocările viitoare din Afganistan și din regiune. De asemenea, evaluarea ar trebui să se axeze pe modul de analizare a legăturilor cu rețelele infracționale și pe modul în care acest lucru poate permite activități teroriste. În mod deosebit, evaluarea ar trebui să ia în considerare producerea și traficul de opiacee, canabis și metamfetamine, precum și traficul de precursori către regiune. Va fi important să se asigure resurse suficiente pentru Europol, precum și să se permită un mandat clar și resurse suficiente pentru ca OEDT să desfășoare această activitate, în special având în vedere revizuirea planificată a mandatului OEDT.

²¹ Programul UE-ACT de combatere a traficului de droguri instituit în cadrul Instrumentului care contribuie la stabilitate și pace este dedicat combaterii traficului de heroină în regiune și către coasta estică a Africii. Ar trebui avută în vedere continuarea acestui program, care are echipe locale în Pakistan, Ucraina, Georgia și Tanzania.

Ar trebui să se acorde în continuare o atenție deosebită Afganistanului și țărilor învecinate în cadrul activităților operaționale ale EMPACT²² care abordează producerea și traficul de droguri. În acest sens, ar trebui să se pună accentul pe pregătirea în curs a planurilor de acțiune operaționale pentru 2022. De asemenea, ar trebui explorată intensificarea sprijinului UE pentru consolidarea securității frontierelor în regiune, cum ar fi inițiativa privind Programul de gestionare a frontierelor în Asia Centrală și Afganistan (BOMCA). Totodată, este nevoie să se mobilizeze programul regional de gestionare integrată a frontierelor pentru țările aflate pe Drumul mătăsii²³.

19. UE ar trebui să solicite Afganistanului să își respecte obligațiile care îi revin în temeiul Convenției unice a ONU asupra stupefiantelor, mai ales în ceea ce privește cultivarea macului opiaceu, și în temeiul Convenției ONU împotriva traficului ilicit de stupefiante și de substanțe psihotrope²⁴. Fără a anticipa dezbaterile despre recunoașterea guvernului taliban și despre reluarea asistenței pentru dezvoltare, UE, în strânsă cooperare cu toate părțile interesate relevante de la nivel regional și internațional, în special cu UNODC, ar putea explora modalități de a îndepărta economia afgană de dependența de cultivarea drogurilor și de traficul de droguri, atât prin stimulente (cum ar fi stimulentele economice pentru fermierii care depind de cultivarea macului și programe de dezvoltare alternativă), cât și prin cadre de reglementare mai stricte (ca de exemplu: o interdicție treptată efectivă a cultivării macului și a traficului de opiacee și de droguri sintetice, în conformitate cu convențiile relevante ale ONU și cu Declarația Universală a Drepturilor Omului; acțiuni specifice de desființare a laboratoarelor ilicite și a rețelelor de trafic de droguri). Serviciile relevante ale Comisiei ar trebui să aibă în vedere acordarea de sprijin pentru măsuri de dezvoltare alternativă pentru a asigura mijloacele de subsistență ale fermierilor. În același timp, Comisia trebuie să ia măsuri de precauție pentru a evita utilizarea abuzivă a fondurilor.

²² EMPACT este Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale. EMPACT se ocupă de cele mai importante amenințări reprezentate de criminalitatea internațională organizată și gravă care afectează UE. În mai 2021, UE a adoptat 10 priorități ale EMPACT (de exemplu, traficul de droguri și de arme de foc și criminalitatea organizată contra patrimoniului) care vor fi puse în aplicare în perioada 2022-2025.

²³ 12 milioane EUR, implementate de Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor de Migrație (ICMPD)

²⁴ Convențiile relevante ale ONU sunt: Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961, astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 1972, Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971 și Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și de substanțe psihotrope din 1988.

20. Acest lucru s-ar putea realiza în cooperare cu părțile interesate de la nivel național și internațional având experiență în acest domeniu. Asistența acordată prin ONG-uri și cea acordată prin ONU ar putea fi opțiuni de explorat. De asemenea, este necesar să se sprijine inițiativele menite să promoveze cooperarea regională cu scopul de a combate traficul transnațional de droguri.
21. **Traficul cu arme de foc:** Până în prezent, Afganistanul nu a fost o țară sursă pentru traficul de arme de foc. Armele de foc sunt traficate în UE mai ales din Balcanii de Vest. Nu este deloc exclus ca un posibil trafic de arme de foc din Afganistan în UE să apară pe ruta Europei de Sud-Est. Pentru a reduce posibilitatea unui risc pe termen mediu de trafic de arme din Afganistan către UE, este esențial să se pună în aplicare planul de acțiune al UE pentru perioada 2020-2025 privind traficul de arme de foc, dat fiind că acesta include atât UE, cât și partenerii din Europa de Sud-Est (Balcanii de Vest, Moldova și Ucraina). Acțiunile operaționale care implică Balcanii de Vest ar trebui considerate prioritare și consolidate prin intermediul planurilor de acțiune operaționale relevante ale EMPACT, în ceea ce privește, de exemplu, traficul de arme de foc și rețelele infracționale cu risc ridicat pentru a combate traficul ilicit de piese de arme de foc. Europolul ar trebui să monitorizeze distribuția online de arme de foc sau de componente ale acestora. În acest context, ar trebui consolidată cooperarea cu SUA și cu societățile de coletărie rapidă, pentru a crește gradul de depistare. Frontexul și CEPOL ar trebui să intensifice formarea privind depistarea armelor de foc destinată poliției de frontieră și gărzii de coastă, autorităților de aplicare a legii și autorităților vamale. Manualul Frontexului privind depistarea armelor de foc, elaborat recent, ar trebui să fie un instrument-cheie pentru ofițerii din prima linie, în special pentru polițiștii de frontieră și pentru funcționarii vamali. Frontexul ar trebui să elaboreze, în cooperare cu autoritățile din Balcanii de Vest, cu sprijinul UE și al partenerilor internaționali, o versiune care să fie utilizată în Balcanii de Vest.

22. **Traficul de antichități:** Este vorba despre monitorizarea și evaluarea globală a riscului de trafic de bunuri culturale care provin din Afganistan. Acestea trebuie realizate de Europol, cu sprijin din partea EMPACT, de exemplu prin operația Pandora, sau prin alte activități operaționale, cum ar fi operația Harmakhis. Sarcina ar putea fi inclusă în Planul de acțiune operațional al EMPACT din 2022 privind criminalitatea organizată contra patrimoniului. Comisia ar trebui să aibă în vedere emiterea unei noi alerte specifice pentru piața obiectelor de artă și pentru autoritățile de gestionare a frontierelor, cerându-le să dea dovadă de vigilență și de diligență necesară în ceea ce privește bunurile culturale care provin din Afganistan. Acest lucru poate fi realizat în cooperare cu Interpolul, UNESCO, Organizația Mondială a Vămirilor (OMV), UNODC și Consiliul Internațional al Muzeelor (ICOM), precum și cu Rețeaua informală a autorităților de aplicare a legii și a experților competenți în domeniul bunurilor culturale (UE CULTNET). Comisia ar putea să aibă în vedere lansarea unor proiecte de digitalizare a artefactelor culturale afgane prezente în Europa și, posibil, în alte țări, care circulă deja. Scopul urmărit ar fi de a sprijini depistarea artefactelor furate din Afganistan. Ar putea fi avută în vedere o interdicere cuprinzătoare și temporară a importului de bunuri culturale din Afganistan. Comisia trebuie să instituie un sistem de reacție rapidă în contextul viitorului plan de acțiune privind traficul de bunuri culturale, pentru a asigura măsuri imediate.

23. **Introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane:** Instituțiile și organele UE, agențiile JAI relevante, de exemplu Europolul, Eurojustul, Frontexul, precum și statele membre ar trebui să își consolideze eforturile actuale, în special prin intermediul EMPACT și prin posibila includere în planul de acțiune operațional pentru 2022²⁵, pentru a combate criminalitatea organizată și grupările teroriste care facilitează și exploatează financiar introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane. În acest context, UE ar trebui să își consolideze cooperarea cu țările vecine Afganistanului, precum și cu partenerii săi regionali. Este nevoie să se încerce rezolvarea problemei pe care o constituie instrumentalizarea migrației în scopuri politice și a alte amenințări hibride cu risc pentru securitate²⁶.
24. S-au putea lua în calcul și acordarea unei atenții sporite Afganistanului în cadrul inițiativei **EMPACT privind fondurile provenite din săvârșirea de infracțiuni și spălarea banilor**, dată fiind dimensiunea orizontală și transversală a acesteia, pentru a sprijini anchetele financiare legate de activitățile infracționale care finanțează terorismul. UE trebuie să monitorizeze îndeaproape viitoarele politici și practici ale Afganistanului referitoare la combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului și să aibă în vedere următoarele etape la momentul oportun.
-

²⁵ Prioritate referitoare la introducerea ilegală de migranți, prioritate referitoare la traficul de persoane și obiectivul strategic orizontal comun de furnizare de documente frauduloase și false ca factor favorizant.

²⁶ Consiliul UE („Justiție și Afaceri Interne”) a declarat la 31 august 2021 că „va răspunde tentativelor de instrumentalizare a migrației ilegale în scopuri politice și altor amenințări hibride, inclusiv prin dezvoltarea de noi instrumente”.